

IV. De afschaffing van de carenztijd in het kader van het stelsel van de zelfstandigen: gevolgen

I. Context

In het Belgisch staatsblad van 24 juni 2019 is de wet van 22 mei 2019 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten, teneinde de wachttijd op te heffen, gepubliceerd.

Deze wet bepaalt de volgende wijzigingen **vanaf 1 juli 2019** (voor de arbeidsongeschiktheden die vanaf deze datum aanvatten – met inbegrip van de *hervallen en de verlengingen* van de periodes van arbeidsongeschiktheid die vóór 01.07.2019 zijn aangevat):

- **de afschaffing van de periode van primaire niet-vergoedbare ongeschiktheid** (*carenztijd*) als de duur van de arbeidsongeschiktheid 7 dagen overschrijdt (deze *carenztijd* is daarentegen van toepassing als de arbeidsongeschiktheid geen 7 dagen overschrijdt)
- **de inkorting van de termijn om de arbeidsongeschiktheid aan te geven**, meer bepaald een termijn van 7 kalenderdagen (en niet langer 14 kalenderdagen) die ingaat op de eerste dag nadat de arbeidsongeschiktheid is aangevat
- **de voorwaarde dat het tijdvak van arbeidsongeschiktheid** (erkend door de adviserend arts) **ten vroegste kan aanvangen op de datum waarop het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts is ondertekend.**

II. Praktisch: illustraties van de nieuwe reglementering

2.1. Vergoeding van de periode van arbeidsongeschiktheid

Artikel 7 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 bepaalt dat indien de duur van de arbeidsongeschiktheid de zeven dagen niet overschrijdt, dat tijdvak van arbeidsongeschiktheid een tijdvak van primaire niet-vergoedbare ongeschiktheid vormt.

Indien de duur van de arbeidsongeschiktheid echter minstens 8 dagen is, vangt het tijdvak van primaire vergoedbare ongeschiktheid aan op de begindatum van de arbeidsongeschiktheid (erkend door de adviserend arts) en duurt het één jaar.

 Voorbeelden:

- **A.** Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid (getekend op 08.07.2019) een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 8 juli tot en met zondag 14 juli 2019. Hij hervat de uitoefening van zijn beroepsactiviteit op maandag 15 juli 2019. Vermits zijn arbeidsongeschiktheid geen 7 dagen overschrijdt, zal hij niet kunnen worden vergoed in het kader van deze ongeschiktheid (toepassing van de carenztijd van 7 dagen)

- **B.** Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid (getekend op 08.07.2019) een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 8 juli tot en met zondag 21 juli 2019. Hij hervat de uitoefening van zijn beroepsactiviteit op maandag 22 juli 2019.
Vermits zijn arbeidsongeschiktheid 7 dagen overschrijdt, zal hij kunnen worden vergoed vanaf het begin van zijn arbeidsongeschiktheid (vanaf 08.07.2019 – afschaffing van de carenztijd voor de arbeidsongeschiktheden die minstens een duur van 8 dagen bereiken)
- **C.** Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid (getekend op 08.07.2019) een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 8 juli tot en met zondag 14 juli 2019. Op maandag 15 juli 2019 begeeft hij zich opnieuw naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid (vanaf 15 tot en met 21.07.2019).
Vermits de totale duur van zijn arbeidsongeschiktheid 7 dagen overschrijdt, zal hij kunnen worden vergoed vanaf het begin van zijn arbeidsongeschiktheid (vanaf 08.07.2019 – afschaffing van de carenztijd voor de arbeidsongeschiktheden die minstens een duur van 8 dagen bereiken)
- **D.** Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid (getekend op 08.07.2019) een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 8 juli tot en met donderdag 11 juli 2019. Hij hervat zijn beroepsactiviteit op vrijdag 12 juli 2019, maar op maandag 15 juli 2019 begeeft hij zich opnieuw naar zijn behandelend arts (verergering van zijn gezondheidstoestand) en deze arts bepaalt een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 15 juli tot en met zondag 21 juli 2019.
Een onderbreking in de staat van arbeidsongeschiktheid van minder dan 14 dagen wordt geacht de loop van het tijdvak van primaire niet-vergoedbare ongeschiktheid niet te hebben onderbroken (art. 8 van het K.B. van 20.07.1971). Deze zelfstandige zal dus kunnen worden vergoed vanaf 8 tot en met 11 juli 2019 en vanaf 15 tot en met 21 juli 2019 (afschaffing van de *carenztijd* voor de arbeidsongeschiktheden die minstens een duur van 8 dagen bereiken).

Bijzondere situatie: arbeidsongeschiktheid die vóór 1 juli 2019 is aangevat

Voor de **verlengingen** en de **hervallen** van de periodes van arbeidsongeschiktheid die zich **ten vroegste vanaf 1 juli 2019** voordoen, geldt de nieuwe carenztijd van 7 dagen of de afschaffing van de *carenztijd* bij een arbeidsongeschiktheid die minstens een duur van 8 dagen bereikt.

Voorbeelden :

- **A.** Een zelfstandige wordt op woensdag 19 juni 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf woensdag 19 juni tot en met zondag 30 juni 2019. Op maandag 1 juli 2019 begeeft hij zich opnieuw naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid (vanaf maandag 01.07.2019 tot en met zondag 14.07.2019).
Vermits de totale duur van zijn arbeidsongeschiktheid 7 dagen overschrijdt, zal hij vanaf 1 juli 2019 (= *begin* van de verlenging van de arbeidsongeschiktheid) kunnen worden vergoed – er is niet langer een toepassing van de *carenztijd* van 14 dagen vanaf 1 juli 2019
- **B.** Een zelfstandige wordt op woensdag 19 juni 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf woensdag 19 juni tot en met dinsdag 25 juni 2019 (werkherhvatting vanaf woensdag 26.06.2019). Op maandag 1 juli 2019 begeeft hij zich opnieuw naar zijn behandelend arts in het kader van een herval (vanaf maandag 01.07.2019 tot en met zondag 14.07.2019).
Vermits de totale duur van zijn arbeidsongeschiktheid 7 dagen overschrijdt, zal hij vanaf 1 juli 2019 (= *begin* van het herval in arbeidsongeschiktheid) kunnen worden vergoed – er is niet langer een toepassing van de carenztijd van 14 dagen vanaf 1 juli 2019.

2.2. Aangiftetermijn

Volgens artikel 54 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 moet de zelfstandige zijn arbeidsongeschiktheid aangeven via een getuigschrift van arbeidsongeschiktheid binnen een termijn van 7 dagen die begint te lopen de dag na die waarop de arbeidsongeschiktheid aanving.

> *Voorbeeld :*

Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en zijn behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid (getekend op 08.07.2019) een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 8 juli 2019 tot en met zondag 21 juli 2019. Deze zelfstandige beschikt dus over een termijn van 7 dagen vanaf dinsdag 9 juli 2019 om zijn arbeidsongeschiktheid bij zijn ziekenfonds aan te geven (laatste dag van de aangiftetermijn: 15.07.2019).

Op maandag 22 juli 2019 begeeft dezelfde zelfstandige zich opnieuw naar zijn behandelend arts in het kader van een *verlenging* van zijn arbeidsongeschiktheid (vanaf maandag 22.07.2019 tot en met zondag 28.07.2019). In deze hypothese en vermits de basisaangiftetermijn van 7 dagen is uitgeput, zal de zelfstandige zijn arbeidsongeschiktheid bij zijn ziekenfonds moeten aangeven uiterlijk de tweede dag die volgt op die tijdens welke de verlenging van de arbeidsongeschiktheid is aangevat (laatste dag van de aangiftetermijn: 24.07.2019).

2.3. Datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid: impact op het begin van de arbeidsongeschiktheid en de aangiftetermijn – Verlenging en hervat

Volgens artikel 53, tweede lid, van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 kan de periode van arbeidsongeschiktheid ten vroegste aanvatten op **de datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid**.

Wat de aangiftetermijn betreft, deze neemt een aanvang daags nadat de arbeidsongeschiktheid is aangevat. Dit betekent dus dat deze termijn slechts ten vroegste kan aanvangen op de dag volgend op de dag waarop het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts is ondertekend.

> *Voorbeelden :*

=> **A.** Een zelfstandige wordt op maandag 8 juli 2019 ziek en gaat slechts op woensdag 10 juli 2019 naar zijn behandelend arts (de behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 08.07.2019 tot en met zondag 14.07.2019).

Aanvang van de arbeidsongeschiktheid: de arbeidsongeschiktheid kan slechts (ten vroegste) vanaf 10 juli 2019 door de adviserend arts worden erkend (= datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts).

Aangiftetermijn: de betrokkene beschikt vanaf 11 juli 2019 over een termijn van 7 dagen om deze arbeidsongeschiktheid bij zijn ziekenfonds aan te geven.

=> **B.1.** Dezelfde zelfstandige voelt zich echter nog niet geschikt om het werk te hervatten en begeeft zich op maandag 15 juli 2019 naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid. De behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 15 juli 2019 tot en met zondag 21 juli 2019.

Aanvang van de arbeidsongeschiktheid: de arbeidsongeschiktheid zal door de adviserend arts (ten vroegste) vanaf 15 juli 2019 kunnen worden erkend.

Aangiftetermijn: het gaat dus om een **verlenging** in het kader van de uitkeringsverzekering (bij een erkenning vanaf 15.07.2019) die moet worden aangegeven uiterlijk de tweede dag die volgt op de dag waarop de behandelend arts het getuigschrift heeft ondertekend.¹

=> **B.2.** Dezelfde zelfstandige voelt zich echter nog niet geschikt om het werk te hervatten en begeeft zich op dinsdag 16 juli 2019 naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid. De behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 15 juli 2019 tot en met zondag 21 juli 2019.

Aanvang van de arbeidsongeschiktheid: de arbeidsongeschiktheid zal door de adviserend arts slechts (ten vroegste) vanaf 16 juli 2019 kunnen worden erkend.

Aangiftetermijn: het gaat dus om een **herval** in het kader van de uitkeringsverzekering die moet worden aangegeven uiterlijk de tweede dag die volgt op de dag waarop de behandelend arts het getuigschrift heeft ondertekend.

Bijzondere situatie: arbeidsongeschiktheid die vóór 1 juli 2019 is aangevat.

Een zelfstandige wordt op maandag 3 juni 2019 ziek en gaat slechts op woensdag 5 juni 2019 naar zijn behandelend arts (de behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 03.06.2019 tot en met zondag 30.06.2019).

De adviserend arts erkent deze periode van arbeidsongeschiktheid vanaf 3 juni 2019 tot en met 30 juni 2019.

=> Dezelfde zelfstandige voelt zich echter nog niet geschikt om het werk te hervatten en begeeft zich op maandag 1 juli 2019 naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid. De behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 1 juli 2019 tot en met zondag 28 juli 2019.

Aanvang van de arbeidsongeschiktheid: de arbeidsongeschiktheid zal door de adviserend arts (ten vroegste) vanaf maandag 1 juli 2019 kunnen worden erkend.

Aangiftetermijn: het gaat dus om een **verlenging** in het kader van de uitkeringsverzekering (bij een erkenning vanaf maandag 01.07.2019) die moet worden aangegeven uiterlijk de tweede dag die volgt op de dag waarop de behandelend arts het getuigschrift heeft ondertekend.

=> Dezelfde zelfstandige voelt zich echter nog niet geschikt om het werk te hervatten en begeeft zich op woensdag 3 juli 2019 naar zijn behandelend arts in het kader van een verlenging van zijn arbeidsongeschiktheid. De behandelend arts bepaalt op het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheid vanaf maandag 1 juli 2019 tot en met zondag 28 juli 2019.

Aanvang van de arbeidsongeschiktheid: de arbeidsongeschiktheid zal door de adviserend arts slechts (ten vroegste) vanaf woensdag 3 juli 2019 kunnen worden erkend.

Aangiftetermijn: het gaat dus om een **herval** in het kader van de uitkeringsverzekering die moet worden aangegeven uiterlijk de tweede dag die volgt op de dag waarop de behandelend arts het getuigschrift heeft ondertekend.

1. Cf. ook punt 2.4 van de nota BZ2015-23 goedgekeurd door het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen tijdens zijn zitting van 07.12.2015.

! **Opmerking** : als een arbeidsongeschiktheid eindigt op vrijdag (cf. een getuigschrift van arbeidsongeschiktheid dat op de voorgaande maandag is getekend en een einde van de arbeidsongeschiktheid op vrijdag vermeldt) en een verlenging van deze arbeidsongeschiktheid wordt vanaf de daaropvolgende maandag aangegeven (getuigschrift van arbeidsongeschiktheid dat een verlenging van de arbeidsongeschiktheid op maandag vermeldt na een bezoek aan de behandelend arts in de loop van deze maandag), kan de adviserend arts de arbeidsongeschiktheid slechts vanaf maandag erkennen gelet op het nieuwe voorschrift van artikel 53, tweede lid van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 (zelfs al gaat het om twee periodes die elkaar onmiddellijk opvolgen en enkel door een weekend worden onderbroken).

2.4. Medische overmacht

Als de zelfstandige zich niet in staat voelt om zich op de eerste dag van zijn arbeidsongeschiktheid naar zijn behandelend arts te begeven (medische overmacht), bepaalt de nieuwe tekst van artikel 53 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 geen mogelijkheid om af te wijken van het “algemene principe”. De adviserend arts zal dus niet een vroegere datum in aanmerking kunnen nemen dan de datum waarop het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts is ondertekend, ongeacht de reden die aan de grondslag ligt van het verschil tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en de datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts.

> *Voorbeeld :*

Een zelfstandige wordt ziek op zaterdag 13 juli 2019 (zeer hoge koorts), maar het is voor hem onmogelijk om zich te verplaatsen en hij leeft alleen. Hij verwittigt zijn behandelend arts per telefoon, maar die kan zich niet tot bij hem thuis begeven. De betrokken zelfstandige begeeft zich dan op maandag 15 juli 2019 naar zijn arts (de koorts is gezakt). Zijn behandelend arts tekent op 15 juli 2019 het getuigschrift, maar stelt vast dat de arbeidsongeschiktheid op 13 juli 2019 is aangevat (de datum waarop de betrokkene daadwerkelijk ziek is geworden). Het gaat hier om een geval van medische overmacht dat niet in aanmerking zal kunnen worden genomen voor de erkenning van de arbeidsongeschiktheid op een vroegere datum dan de datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid door de behandelend arts.

Bij een **laattijdige aangifte van de arbeidsongeschiktheid** blijft de medische overmacht echter, in voorkomend geval, van toepassing om de sanctie op te heffen (geen wijziging van art. 58ter van het K.B. van 20.07.1971), maar ten vroegste vanaf de datum van ondertekening van het getuigschrift van arbeidsongeschiktheid – vóór deze datum is geen erkenning en vergoeding van de arbeidsongeschiktheid mogelijk.

> *Voorbeeld :*

Een zelfstandige wordt ziek op zaterdag 13 juli 2019 (zeer hoge koorts), maar het is voor hem onmogelijk om zich te verplaatsen en hij leeft alleen. Hij verwittigt zijn behandelend arts per telefoon, maar die kan zich slechts tot bij hem thuis begeven op maandag 15 juli 2019. Zijn behandelend arts tekent op 15 juli 2019 het getuigschrift, maar stelt vast dat de arbeidsongeschiktheid op 13 juli 2019 is aangevat (de datum waarop de betrokkene daadwerkelijk ziek is geworden) en op 28 juli 2019 zal eindigen. De adviserend arts zal de arbeidsongeschiktheid slechts kunnen erkennen vanaf 15 juli 2019.

De betrokkene bezorgt zijn getuigschrift van arbeidsongeschiktheid pas op 25 juli 2019 aan zijn ziekenfonds (cf. de poststempel), gelet op de fysische onmogelijkheid (blijvende hoge koorts) om zich vóór die laatste datum te verplaatsen. Het gaat dus om een laattijdige aangifte wegens de overschrijding van de termijn van 7 dagen opgelegd om over te gaan tot de aangifte van de arbeidsongeschiktheid bij het betrokken ziekenfonds (de laatste dag van deze termijn was *in casu* 22.07.2019).

Vermits het gaat om een geval van medische overmacht, is het mogelijk om de sanctie wegens laattijdige aangifte vanaf 15 juli 2019 tot en met 25 juli 2019 op te heffen.

III. Inwerkingtreding

Deze omzendbrief heeft uitwerking met ingang van **1 juli 2019** en is van toepassing op de arbeidsongeschiktheden die vanaf deze datum aanvatten – met inbegrip van de hervallen en de verlengingen van de periodes van arbeidsongeschiktheid die vóór 1 juli 2019 zijn aangevat.

Omzendbrief V.I. nr. 2019/222 - 481/88 en 489/4 van 12 juli 2019.